

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabito na naročevanje.

Ob konci leta vabimo vljudno vse dosedanje naročnike „Slov. Gospodarja“, naj se naročijo še na dalje za leto 1893 na list, ki je in še tudi naprej zagovarja resno in vestno koristi sv. cerkev in slov. ljudstva pa ne išče v tem, kakor kaže že njegova cena, nikjer svoje koristi. Kdor more in hoče, naj pristopi med deležnike „katol. tisk. društva“, da se „Slov. Gospodar“ vzdrži tudi nadalje pri tej nizki ceni.

Deležnina „katol. tisk. društva“ znaša za celo leto 5 gold. in je v tem že tudi naročnina za „Slov. Gospodarja“. **Naročnina** pa znaša za celo leto 2 gold. 50 kr. in za pol leta 1 gold. 30 kr. ter za četrt leta 65 kr.

Naročnina se pošlje najlažje po poštinih nakaznicah upravitelstvu „Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Odbor kat. tisk. društva.

Slovensko uredovanje.

V državi, v kateri prebiva toliko raznih ljudstev, kolikor jih imamo v avstrijskem cesarstvu, ima vlada svoje težave; njim pa ne bode kos nobena vlada, ako se ne postavi na stališče popolne pravice. In še njej bodo velike težave ter bode morala marsikatera iti s površja, ne da doseže to, kar tirja pravica. Ali smo doslej že imeli tako vlado in recimo še odločniše, ali je že bila taka vlada v času parlamentarizma? Z odločnim odgovorom na to vprašanje si pač ne upa nihče na svetlo, kajti parlamentarizem trpi le vlado stranke, tako vlado, ki stoji in dela v službi kake stranke. Kjer pa ima stranka besedo, odločilno besedo, tam išče človek zastonj pravice. Pravica ima zaveso na očeh.

In ravno zato v naši državi ni mogoče vlade, ki dela izgola v službi kake stranke in kar smo jih doslej imeli, vse so šle s površja, ne da bi bilo komu v resnici žal za-nje. Sedanja vlada, vlada grofa Taaffe stoji že 14. leto na površji; da-si v raznih oblikah, vendar nje duša, grof Taaffe še je vedno na vrhu in človek se vpraša, kako je mogoče, da se drži-on tako dolgo? Odgovor na to vprašanje leži v tem, da hoče grof Taaffe

biti čez stranke t. j. nobeni stranki v službi, ampak v službi edino le pravice in torej v službi pravih koristij avstrijske države. Ali ta pravica, te državne koristi kje so? Koliko jih imamo doslej na svetlo? Da nič, tega ne more nihče reči, kdor pozna zgodovino zadnjih let, toda malo, pičlo malo jih bode, ako jih začne človek šteti.

Krivo pa bi bilo, ko bi hotel človek to samo grofu in njegovi vladi vrezati na rovaš. Gotovo ne, grof Taaffe lahko, da ima za vse to dobro voljo, toda ali more in če more, ali sme odpraviti vse ovire, kar se mu jih kopiči nasproti? Nam pač ne pristaja, da se potegnemo posebej za vlado grofa Taaffe, kajti od nje ima slov. ljudstvo, posebno v štajarski deželi, le malo dobrot, vendar pa jih imamo vsaj nekaj in če ne dobrot, vsaj znamenja za to, da nam vlada ne krati pravice, ako si jih svojimo, naj že bode v deželnem zboru, ali bližje v okrajnih in občinskih zastopih. Če nas drugod zatró, pri vladi še imamo največ upanja, da se našim željam ustreže. Da ne govorimo o šolah, vzamimo le občinske zastope! Celje je malo mesto, na čisto slov. tleh, ali ono hoče biti čisto nemško in v njegovem zastopu ne trpé slov. besede. Kdo nam je odprl pot tudi v to gnjezdo? Grof Taaffe, kajti ukazal je, da mora mestni urad vsprejeti slov. pisma pa jih tudi rešiti t. j. odgovoriti na-nje v slov. jeziku. Nekaj enacega se je zgodilo sedaj tudi v nemškem (!) Celovci. Tudi tamkaj mora se v mestnem uradu vsprejeti slov. pismo in odgovoriti se mora tudi na tisto v slov. jeziku.

Tako hoče odločba visoke vlade, ali vzami sedaj človek nemške možiclje v unih gnjezdih in poprek nemške možakarje ali sploh tiste, ki se stulijo za take! Kar iz sebe so in grofa Taaffe bi djali najrajši kar na tožnjo klop zavoljo tega, ali recimo na ravnost, zavoljo pravice! V torek je bila v državnem zboru seja in v njej so blizo vsi nemški poslanci tirjali, naj se sestavi odsek 24 poslancev za to, da prevdarja, kaj se naj zgodi zoper tako krivico, ki upije v nebo, pa jo dela vlada

nasproti Nemcem. Malo, pa bi bili vse druge posle, kar jih ima drž. zbor na svojih ramenih, odložili in vse zato, da se zaduši kar iz kraja ta »krivica« zoper Nemce. Predlog sicer v drž. zboru ni obveljal, toda Bog zna, kaj še bodo vse počeli v tej reči, zoper odločbo, ki stoji na goli pravičji.

Človek pa iz tega lahko razvidi, da ima pri nas vlada težko delo in najtežje, ako hoče biti pravična. In kar je še huje, visoka vlada na Dunaji ima v časih nasprotnike v tej reči še pri svojih možéh t. j. pri deželnih in raznih drugih uradih, ne da jim ona more do kože. Črnogledi možje pa trdijo celo, da je njej tako ljubo. No bodi to že tako ali drugače, gotovo je, da si pravica težko nadeluje svoja pota in prav zato je treba, da stojimo vselej za-njo, če tudi ne bode ljubo — nemški levici.

Cerkvene zadeve.

Jakob Brglez, deficijent v Bočni pri Gornjem gradu.

(Konec.)

Za olupšanje hiše božje so tukaj bili posebno vneti. Z dovoljenjem vlč. pokojnega g. Lovrenca Potočnika, tedanjega dekana, so preskrbeli lepo podobo Matere Božje za altar v adventnem času. Kupila jo je neka skrbna gospodinja. Za najsvetejše Rešnje Telo so dekleta kupila lep venec. Največjo skrb pa so imeli za to, naj bi cerkev sv. Petra dobila nove orglje. Denar so nabrali od raznih dobrotnikov. Želja se njim je izpolnila — cerkev je dobila nove orglje. Pa sami jih niso slišali. Predno je bilo delo dovršeno, poklical jih je Gospod k sebi. — Za kazalnico ali monštranco so že tudi dosti denarja nabrali, se ve, da se še do tedaj ni omislila. V cerkvi pa, za katere lepoto so se toliko trudili, hoteli so imeti lep red. Mladine pod korom ali po kotih se skrivati, videti niso mogli. Tudi postopanje okoli cerkve ali sedenje pod lipo blizu cerkve med božjo službo bilo njim je zoperno. Take razvade so zatirali in so njih večinoma tudi odpravili.

Tako so toraj delali v čast božjo rajni gospod. Na počitku so bili, pa niso počivali. Pri njihovem delovanju pa bolezen ni mirovala, temveč jih je zdaj bolj zdaj manje na bolniško posteljo polagala. Zdravila njim niso kaj hasnila. Začeli so se zato zdraviti z vodo po načinu slavnoznane župnika Kneippa v Würshofenu. Voda njim je pa prav dobro storila in smemo trditi, ko bi se ne bili z vodo vračili, bilo bi že davno preje po njih. S pomočjo vode bi bili lahko popolnoma ozdraveli, da jih že dolgotrajna bolezen ni popolnoma oslabil. Začeli so prepozno po Kneippu se ravnati. In če enemu že pol pljuč manjka, jih pač tudi Kneipp ne zna nazaj napraviti.

Meseca avgusta l. 1890 pa se je bolezen gospodu Brglezu prav shušala. Morali so v posteljo. S podvojenjo skrbjo so prebirali Kneippa in se po njem vračili. Pa zdaj je bilo vse zastoj. Bolezen se ni dala ukrotiti, začeli so misliti na smrt in res dne 21. avgusta so prosili za sv. zakramente umirajočih. S solzami v očeh so prejeli Jezusa v presv. R. T. zadnjokrat v svojem življenju. Bili so prav mirni in zdelo se nam je, da bolečine niso kaj velike in da še ne bo smrti. Saj so še bili celo šaljivi zdaj, kakor sploh zmirom. So me vendar vprašali, če pustim v večnosti koga pozdraviti.

Drugi dan, 22. avgusta, ob 11. uri obiše bolanega gospoda znana oseba, ter jih vpraša, kako se njim godi. Popolnoma mirno in smehljaje se prijazno odgovorí: »Na smrt čakam, pa noče priti«. Popoldne so vse naravnali, kar bo po njihovi smrti potrebno. Tako natanko so vsako reč naročili, kakor da bi vedeli, da je njihovo zadnje popoldne. Nek gospod bogoslovec, ki se je slučajno tam oglasil, storil je vse po njihovi volji.

Ob 7. zvečer rečejo gospod, da bi bili radi sami. Gospod bogoslovec jih zapusti. Ob 1/2 9. uri zvečer pa so gospod v sobi precej hudo zakašljali. Sosed njihov, g. učitelj Dedič, sluteč nekaj hudega, teče v sobo. G. Brgleza najde po konci, v žehlju z vodo — stoječega, kri v čašo pljuvajočega. G. Brglez zapazivši vstopivšega gospoda, pokažejo s prstom na posodo pod posteljo polno krvi, ter rečejo s težkim glasom: »Zdaj je moja zadnja«. G. učitelj prime umirajočega, ter jih varno spravi v posteljo. Med tem so še izgovorili besede: »Prosim, odpustite, ako sem Vas kedaj razžalil«. Potem so se rajsko-milo nasmehnil, svoje oči proti nebesom uprli in mirno dihal. Okolistoječi so molili sv. rožni venec — a ga še niso zmolili, ko so že g. Brglez svojo dušo Jezusu izročili okoli 9. ure zvečer.

Tako so umrli gospod, ki so ves čas svojega mašništva hiral. Reči pa moramo, da vsled tega niso nikoli godrnjali ali pa nevoljni bili. Marveč velikrat so rekli: »Le delaj Bog z menoj po svoji volji! Že veš, da je to za mene dobro!«. Gotovo njim Bog ni odrekel plačila za tako voljno prenašanje bolezni.

Dne 25. avgusta smo jih v spremstvu 10 do 12 duhovnikov pokopali v Gornjem gradu na pokopališču sv. Marije Magdalene. Pri odprtem grobu se je sobrat od njih poslavljaj. Ljudstvo pa, katerega se je prav obilno zbralo, je gorke solze za njimi v hladen grob prelivalo. Oj, to so bile najjasnejše priče ljubezni in hvaležnosti do rajnega gospoda!

Svojo hvaležnost so pokazali pa še posebno Bočani, ki so marljivo nabirali darove, da se je kupil umrlemu njihovemu gospodu lep nagrobni spominek. Čast in hvala njim za ta blag čin! Rajnemu gospodu pa daj Bog večni mir in pokoj! Naj jim tam milejša solnce sije, kakor tukaj! Naj jim ljubi Bog poplača, kar so tukaj trpeli! »Blag jim spomin! Bili so ljubi Bogu in ljudem.« Sir. b. 45, 1.

Alojzij Arzenšek.

Cerkvena glasba.

Za prelepe in vesele božične praznike izdal je g. Ign. Hladnik »Čvetero Božičnih pesmij«. Njegova dela so že znana, za to rečemo sami, da je v tem delu g. Hladnik podal vsem slov. cerkv. zborom pesmi, katere gledé na lepoto melodije in izpeljave, presegajo njegova druga dela. Pesmi so polne božičnega veselja in duha, spremljava solospjevov je fina in izborna, pri tem so pa pesmi lahke za pevce in orglje, zato jih vsem cerkv. zborom prav radi priporočamo. Prodaja jih »Kat. bukvarna« v Ljubljani in J. Kraje v Novem mestu, iztis po 40 kr.

Gospodarske stvari.

Tri važne reči pri kmetijstvu.

Spisal A. J. Božić.

Popotovajoč križem skozi našo slovensko domovino, prepričal sem se radostno o velikih napredkih, katere je storil naš kmet v teku kratkih let pri gospodarstvu. Neizmerne zasluge za ta napredek, si je v prvi vrsti pridobil naš vrli »Slov. Gospodar« in pa tudi družba